

Laitosmuotoisen päihdekuntoutuksen palvelukuvaus

Tätä palvelukuvausta sovelletaan Raision kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan (jatkossa Tilaaja) vuonna 2022 kilpailuttamaan laitospäihdekuntoutuksen hankintaan.

Palveluntuottaja on velvollinen suorittamaan tässä kuvatut palvelut Sopimusasiakirjojen mukaisilla ehdoilla ja laajuudessa.

Hankittava palvelu käsittää laitospäihdekuntoutuksen ensisijaisesti täysi-ikäisille yksilöille, joilla on todettu kuntoutusta vaativa riippuvuussairaus.

Raision kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala pyytää tarjouksia laitospäihdekuntoutuksesta tässä palvelukuvauksessa eriteltyjen palveluluokkien sekä tarjouspyynnön ja sen liitteiden mukaisesti.

Hankintaan liittyvä sopimuskausi on pituudeltaan yksi vuosi eli 1.1.2023 – 31.12.2023. Lisäksi sopimukseen sisältyy mahdollisuus kahden yhden vuoden mittaisten optiovuosien käyttöön vuosille 2024 ja 2025.

Tilaaja ei sitoudu hankittavien palveluiden osalta vähimmäis- tai enimmäismääriin. Vaihtoehtoisia tarjouksia ei hyväksytä. Hankinnan voi jakaa osiin eli tarjoaja voi jättää osatarjouksen eri palveluluokista tai niiden osista (positioista). Palveluluokkien jaot on selitetty tarkemmin alla.

Kyseessä on puitesopimus eli jokaiseen palveluluokkaan tai niiden osaan (positioon) valitaan kolme kokonaistaloudellisesti edullisinta sekä tarjouspyynnön vaatimukset täyttävää palveluntuottajaa.

Palveluiden tuottamisesta tehdään Tilaajan ja valittujen palveluntuottajien kanssa erillinen palvelusopimus. Tämä palvelukuvaus on osa palvelusopimusta.

Palveluntuottaja laskuttaa palvelut kuukausittain jälkikäteen.

Palveluntuottajan on noudatettava toiminnassaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Jotta hyvinvointialueelle siirtymisessä ei tulisi palveluihin katkoksia eikä palveluita tarvitsisi heti kilpailuttaa, on Varsinais-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus päättänyt asiakaspalvelusopimusten sekä kliinisten ja muiden tukipalveluiden hankinta- ja neuvotteluvaltuutuksesta kunnille ja kuntayhtymille (19.4.2022 § 49). Sen mukaan kuntia ja kuntayhtymiä tulee ohjata nykyisten sopimusten jatkamiseen tai vaihtoehtoisesti palvelujen kilpailuttamiseen palveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi ylimenokauden aikana.

Esittely kilpailutuksen kohteesta ja kohderyhmistä

Hankittava palvelu on laitospäihdekuntoutus ensisijaisesti täysi-ikäisille yksilöille, joilla on todettu kuntoutusta vaativa riippuvuussairaus. Hankittavat palvelut on jaettu kahteen palveluluokkaan sekä erikseen perhekuntoutukseen:

Palveluluokka 1: Riippuvuusoireyhtymä-diagnosiin perustuva yksilökuntoutus, johon sisältyy

- Alkoholiriippuvuusoireyhtymä (lääketieteellisesti diagnosoitu, tyypillisesti F10.2-tautiluokitus),
- Huumeriippuvuusoireyhtymä (lääketieteellisesti diagnosoitu, tyypillisesti F11-F16-sarjan riippuvuusoireyhtymäluokitus),
- Lääkeaineriippuvuusoireyhtymä (lääketieteellisesti diagnosoitu, tyypillisesti F19.2-luokitus) sekä
- Toiminnalliset riippuvuudet (peli-, seksi- tai muu ei-tautiluokitettu toiminnallinen riippuvuus).

Palveluluokka 2: Erityiskohderyhmät

- Opioidikorvaushoitopotilaat (erityistarpeena lääkityksen järjestäminen) sekä
- Kaksois- tai monidiagnoosipotilaat (vaikea-asteisen mielialahäiriön tai psykiatrisen sairauden ja riippuvuussairauden omaavat asiakkaat).

Kummallekin palveluluokalle pyydetään erillinen hinta. Palveluluokka 2:n kohdalla palveluntuottaja voi tarjota palvelua joko molempiin tai vain toiseen mainituista erityiskohderyhmistä. Koska kyseessä on puitesopimuksen mukainen hankinta, valitaan jokaiseen palveluluokkaan tai sen osaan (positioon) kolme kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättänyttä sekä tarjouspyynnön vaatimukset täyttävää palveluntuottajaa. Osatarjouksien käsittely ja puitetoimittajien valinta menevät siis seuraavan jaottelun mukaisesti:

Positio 1	Palveluluokka 1	Voidaan jättää osatarjous koko palveluluokasta 1 (positiosta 1).	Valitaan kolme palveluntuottajaa.	Hintaliitteessä ilmoitetaan hoitovuorokauden hinta.
	Palveluluokka 2			
Positio 2	Opioidikorvaushoitopotilaat	Voidaan jättää osatarjous positiosta 2.	Valitaan kolme palveluntuottajaa.	Hintaliitteessä ilmoitetaan hoitovuorokauden hinta.
Positio 3	Kaksois- tai monidiagnoosipotilaat	Voidaan jättää osatarjous positiosta 3.	Valitaan kolme palveluntuottajaa.	Hintaliitteessä ilmoitetaan hoitovuorokauden hinta.

Positio 4	Perhekuntoutus	Voidaan jättää osatarjous positiosta 4.	Valitaan kolme palveluntuottajaa.	Hintaliitteessä ilmoitetaan hoitovuorokauden hinta.
------------------	----------------	---	-----------------------------------	---

Palveluluokka 1:n sisällä ei voi jättää osatarjousta eri riippuvuusryhmistä vaan tämän kohdalla annetaan vain koko palveluluokkaa 1 koskeva tarjous. Palveluluokka 2:n sisällä voidaan antaa osatarjoukset joko toisesta tai molemmista kohderyhmistä.

Yksilökuntoutuksen lisäksi kohderyhmänä ovat myös perheet silloin, kun vanhemman tai vanhempien päihdekuntoutuksen järjestäminen perhekuntoutuksena on lasten edun mukaista, kuitenkin tämän hankintakilpailutuksen koskiessa tällöin vain aikuisen päihdekuntoutusta (lasten kustannukset katetaan muutoin). Aikuisen oletetaan lähtökohtaisesti kuuluvan palveluluokkaan 1.

Palveluntuottajat voivat osallistua perhekuntoutuksen kilpailutukseen ilmoittamalla vanhemman / vanhempien kuntoutuksen hinnan.

Kuntoutusjakson pituus vaihtelee asiakkaan kuntoutustarpeen mukaan, pääsääntöisesti kuitenkin niin että kuntoutuksen oletetaan kestävän ainakin 4 viikon jakson verran.

Päihdekuntoutuksen bio-psykososiaalisesta erityisluonteesta

Kuntoutusasiakkaat edustavat eri ikäryhmiä, sukupuolia ja elämäntilanteita, heillä voi olla erilaisia oheissairauksia ja –ongelmia ja heillä voi olla näistä johtuen muita huomioon otettavia palvelutarpeita.

Riippuvuussairauden seurauksena asiakkaiden toimintakyky siviiliympäristössä ja itsenäinen selviytyminen tai elämänhallinta ajankohtaisessa elämäntilanteessa on voinut alentua siinä määrin, että kuntoutusjakso on arvoitu senkin vuoksi tarpeelliseksi.

Kilpailutuksen kriteereissä pääpaino on riippuvuuden hoitamisessa.

Kilpailutettavan palvelun sisällöt (vähimmäisvaatimukset)

Seuraavassa on lueteltu palvelusisältöjä, joiden oletetaan toteutuvan kuntoutuksessa vähintään tässä esitetystä mitasta (vähimmäisvaatimukset, jotka palveluntuottajan on täytettävä). Mikäli palveluntuottajan olemassa olevat ja vakiintuneet kuntoutuspalvelut eivät vastaa nimenomaan Raision kaupungin tässä kilpailutuksessa esittämää tasoa, eikä palveluntuottajan ole tarkoituksenmukaista muokata palvelujensa sisältöä raisiolaisten kuntoutujien takia, palveluntuottaja voi erikseen tarjouksessaan kuvata, miltä osin palvelun sisältö poikkeaa määrällisesti tai laadullisesti kilpailutuksessa esitetystä.

Perusterveyden ja huollon palvelut

- Lääkäripalvelut: (lääkäritapaaminen hoitosuunnitelman tekovaiheessa ja mahdollisuus lääkehoidon aloittamiseen hoidon aikana). Mahdollisuus myös muiden terveysongelmien tai sairauksien tutkimiseen ja vähintään hoitosuosituksen saamiseen (mikäli palveluntuottajalla kuuluu tätä laajempia lääkäripalveluja, voidaan hoidon sisältö kuvata erikseen tarjouksessa).
- Hoitotarvikkeet ja hoidon apuvälineet: (palvelussa tulee olla käytössä sairaanhoitajan / terveydenhoitajan perusvastaanoton varustus).
- Päihdeseulat / päihtymyksen toteaminen: (palvelussa tulee olla käytössä alkometri ja pikahuumeseula ja epäselvissä tapauksissa löydöt tulee tarvittaessa kyetä varmistamaan verikokein tai seulan laboratoriovarmistus).
- Sosiaalityön palvelut: (palvelussa tulee olla osaamista sosiaalietuuksien ja -palvelujen hakemiseen sekä asiakkaan siviilielämään liittyvän verkostotyön koordinointiin (sosionomi / sosiaalityöntekijä käytettävissä tai verkostotyö menetelmällisenä osana kuntoutusta).
- Vaate- ja ruokahuolto: (palveluun tulee sisältyä aamiainen, lounas, päivällinen ja iltapala sekä pyykkäysmahdollisuus) sekä tarvittaessa vaihtovaatevarasto, mikäli se on kohderyhmän kannalta tarpeellinen.

Hoidon suunnittelun palvelut

- Kirjallinen kuntoutussuunnitelma yhteistyössä asiakkaan ja moniammatillisen työryhmän kesken (Asiakkaan kuntoutus- / hoitosuunnitelma on laadittu moniammatillisesti ja siinä on huomioitu olennaiset riippuvuuden hoidon osa-alueet ja elämänalueet, joilla muutosta tarvitaan. Suunnitelman toivotaan huomioivan asiakkaan päihdeongelmaan liittyvän muutosvaiheen ja muutosvalmiuden.).
- Kuntoutussuunnitelma sisältää tavoitteet ja niiden arvioinnin (Muutostavoitteet on kirjattu. Suunnitelman edistymistä tarkastellaan asiakkaan kanssa vähintään kerran jakson aikana. Asiakas arvioi suunnitelman toimivuutta suhteessa siihen, millaiseksi kokee oman vointinsa ja tilanteensa muuttuneen suunnitelman toteuttamisen myötä. Tarvittaessa suunnitelmaa päivitetään asiakkaan tarpeiden tai tilanteen muuttuessa.).
- Menetelmät ja / tai hoito-ohjelmat (Kuntoutus perustuu yhteen tai useampaan psykososiaaliseen hoitomuotoon, joita on kuvattu sekä alkoholi- että huumeriippuvuuden Käypä hoito –suosituksessa) (luku ”Psykososiaalinen hoito ja kuntoutus” <https://www.kaypahoito.fi/hoi50028#s9> ja <https://www.kaypahoito.fi/hoi50041#s6>). Mikäli kuntoutus pohjautuu sellaiseen menetelmään, jonka toteuttaminen edellyttää hoitohenkilöstöltä erityistä menetelmäkoulutusta tai kliinistä ammattitaitoa, liittää kuvaus kyseisestä menetelmästä. Mikäli palvelussa tarjotaan useita eri hoito-ohjelmia esimerkiksi erilaisille asiakasryhmille, eritelkää mitä hoitomuotoja tällöin käytetään kunkin asiakasryhmän kohdalla.

Hoidon toteuttamisen palvelut

- Asiakkaat osallistuvat työntekijän ohjaamiin hoidollisiin ja tavoitteellisiin päihderyhmiin vähintään 5 krt/vko. Palvelun tulee sisältää vähintään yksi riippuvuussairauden hoitoon keskittyvä ryhmäistunto per arkipäivä.
- Muut terapeutitiset ryhmät. Palvelun tulee sisältää vähintään kerran viikossa toteutettu ryhmäistunto, jossa teema on muu kuin edellisen kohdan mukainen päihdeongelman työstäminen. Näitä voivat olla psykoedukaatio, depressiokoulu, tunnetaidot, rentoutumisharjoitteet, taideterapia ym.
- Toiminnalliset ryhmät. Palvelun tulee sisältää vähintään kaksi viikkoryhmää, joissa keskitytään arjen taitoihin ja vapaa-ajan käytön kehittämiseen (esim. liikunta, ruuanlaitto).
- Perhe- ja verkostotyö hoidossa. Palvelun tulee sisältää mahdollisuus verkostopalaveriinhin tai ohjattuihin perheistuntoihin ja –tapaamisiin läheisten kanssa.
- Tavoitteellinen vertaistuki. Kuntoutuksessa hyödynnetään kokemusasiantuntijuutta tai vertaistukea niin, että asiakkaalle voi syntyä pysyviä tukikontakteja.
- Omahoitaja- tai muu yksilökeskustelu. Palvelun tulee sisältää vähintään yksi kuntoutussuunnitelmaan perustuva yksilökeskustelu viikossa. Mikäli yksilökeskusteluun korvataan ryhmässä toteutettavaa riippuvuussairauden hoitoa, mainitkaa se erikseen.
- Viranomais- tai verkostoyhteistyö. Kuntoutusjaksoon tulee sisältyä vähintään yksi puhelu/tapaaminen tai muu yhteydenotto asiakkaan omahoitajaan Raision päihde- ja mielenterveysyksikössä.
- Laitoksessa on yövalvonta. Palvelussa tulee ottaa huomioon ympärivuorokautinen turvallisuus (yöhoitaja, vartijapalvelu tai muu järjestely).
- Kirjallinen yhteenveto hoidosta. Kirjallinen yhteenveto kuntoutuksesta tulee toimittaa tilaajalle kahdessa viikossa hoidon jälkeen.
- Oma-apuryhmät. Palvelussa on mahdollisuus tai siihen kuuluu kiinteänä osana itseapuryhmiin tutustuminen (AA, NA tms.).
- Vapaa-ajan harrastus- ja viriketoiminta. Palvelussa on mahdollisuus virka-ajan ulkopuoliseen liikuntaan, askarteluun, musiikin tai kuvataiteen harrastamiseen, viihdetilaisuuksiin osallistumiseen.

Jatkohoito

- Asiakkaalla on jatkohoitosuunnitelma, joka on tehty asiakkaan kotiympäristön tilanne huomioiden ja kattaa ainakin seuraavat osa-alueet:
  - päihteettömyys/päihteidenkäyttö,

- jatkohoitopaikka ja -aika sinne,
- suunnitelma relapsin sattuessa,
- opiskelu tai työelämäsuuntautuminen,
- talouden tasapainottuminen,
- asuminen,
- vapaa-aika,
- terveys sekä
- arjenhallinnan tukeminen (henkilökohtaisten arjen rutiinien suunnittelu ja aikatauluttaminen hoidon jälkeisille viikoille).

Selvitys palveluntuottajan henkilöstöresursseista

Palveluntuottajalta kysytään tarjouspyynnössä seuraavia henkilöstöresursseihin liittyviä tietoja. Nämä vaikuttavat laatupisteisiin hintaliitteessä esitetyllä tavalla:

- työntekijä / asiakas –suhdeluku (merkitään desimaalilukuna, esim. 0,5 työntekijää / asiakas),
- kuinka monella prosentilla hoitohenkilökunnasta on laatusuosituksen mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon tutkinto (merkitään prosenttilukuna, esim. 80 %),
- kuinka monella prosentilla hoitohenkilökunnasta on päihdetyön täydennyskoulutusta vähintään 10 opintopistettä (merkitään prosenttilukuna, esim. 80 %),
- kuinka monella prosentilla hoitohenkilökunnasta on psykososiaalista menetelmäkoulutusta vähintään 15 opintopistettä (merkitään prosenttilukuna, esim. 80 %),
- kuinka pitkä päihdetyön kokemus hoitohenkilökunnalla keskimäärin on (merkitään täysinä vuosina, esim. 5 vuotta).

Kyseiset tiedot kirjataan hintaliitteessä ilmoitettuihin kohtiin.

Muut vaatimukset

Palvelun sisältöä koskevien vähimmäisvaatimusten lisäksi tarjoajan on täytettävä myös tarjouspyynnön yleiset vaatimukset. Myös näiden vaatimusten täyttymiseen tarjoaja vastaa Tarjouspalvelu.fi –portaalin sähköisellä lomakkeella. Palvelulle ja palveluntarjoajalle asetetut yleiset soveltuvuus- ja kelpoisuusvaatimukset ovat:

- Tarjoajalla tulee olla Valviran myöntämä luvanvaraisen laitostuntoutuksen lupa. Kopio luvasta ladataan tarjouksen liitteeksi sähköisen lomakkeen kautta.

- Jos tarjoaja osallistuu position kaksi (opioidikorvaushoitopotilaat) kilpailutukseen, on tarjoajalla oltava myös terveydenhuollon lupa eli ns. "kaksoislupa". Kopio luvasta ladataan tarjouksen liitteeksi sähköisen lomakkeen kautta.
- Hoitopaikan on sijaittava enintään 250 kilometrin säteellä Raision kaupungista. Lisäksi hoitopaikan läheisyydestä on löydyttävä tavanomaiset bussi- ja junayhteydet.
- Tarjoaja täyttää Tilaajavastuulain mukaiset vaatimukset.
- Tarjoaja vakuuttaa, ettei sitä koske hankintalain 80 §:n mukaiset pakolliset poissulkemisperusteet eikä hankintayksikön määrittelemät hankintalain 81 §:n mukaiset harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet.
- Tarjoaja vakuuttaa, ettei mitään Euroopan unionin ja Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoittamia pakotteita ole asetettu 1) tarjoajalle, 2) tarjoajan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenille tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttäville henkilöille eikä 3) tarjoajan välittömille tai välillisille omistajille. Lisäksi tarjoaja vakuuttaa, ettei sen toiminta tai sen tuottamien tuotteiden tai palveluiden käyttö riko em. pakotteita. Edellä esitetyt vaatimukset ja määräykset koskevat myös mahdollisia alihankkijoita ja mahdollisen ryhmittymän kaikkia jäseniä, jotka osallistuvat hankinnan toteuttamiseen.
- Tarjoajalla tulee olla voimassa oleva riittävä vastuuvakuutus.
- Tarjoajan tulee olla rekisteröitynä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja tarjoajalla tulee olla Y-tunnus.
- Kaikki palvelut sekä tarjousasiakirjat tulee olla suomen kielellä.
- Tarjoajalla tulee olla verkkolaskutusmahdollisuus.
- Maksuehto on vähintään 21 päivää netto.

Laskutus ja maksuehdot

Palveluntuottaja laskuttaa Tilaajaa (1.1.2023 alkaen Varsinais-Suomen hyvinvointialue) kuukausittain jälkikäteen. Palveluiden laskutusta varten Tilaaja toimittaa tarkemmat hyvinvointialueen laskutustiedot valituille palveluntuottajille. Laskussa tulee olla Tilaajan ohjeiden mukainen erittely hoitopäivien määrästä.

Maksuehtona on laskun päiväyksestä lukien vähintään 21 päivää netto. Viivästyskorko on enintään korkolain mukainen.

Kaikki laskutettavat kustannukset perustuvat tarjouspyyntöön ja annettuun tarjoushintaan. Laskutuslisää tms. kustannuksia ei hyväksytä.

Hintojen on oltava voimassa kiinteänä 31.12.2023 saakka. Mahdollisten optiovuosien hinnantarkistuksista sovitaan sopimusosapuolten kesken erikseen.

Kirjallinen esitys hinnan muutoksesta perusteluineen on ilmoitettava Tilaajalle kirjallisesti vähintään kuusi (6) kalenterikuukautta ennen aiottua muutosta. Muutosten on perustuttava yleiseen kustannustason nousuun, perusteena esimerkiksi henkilöstökustannusten yleissitovan työehtosopimuksen palkankorotukset tai alakohtaisen lainsäädännön ja viranomaisohjeiden olennaisiin vaikutuksiin palvelun sisältöön. Kirjallisessa hinnanmuutosesityksessä on oltava esitetty

mihin seikkoihin hinnanmuutospyyntö perustuu sekä selvitys perusteen kustannusvaikutuksesta sopimushintaan.

Mikäli hinnanmuutoksista ei päästä yksimielisyyteen, osapuolilla on omalta osaltaan oikeus irtisanoa sopimus päättymään kolmen (3) kuukauden kuluttua kirjallisen irtisanomisilmoituksen lähettämisestä toiselle osapuolelle.

Päätöksenteon perusteet

Päätöksen hankinta-asiassa tekee Raision sosiaali- ja terveystoimialan lautakunta.

Valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus. Palveluntuottajiksi jokaiseen tässä palvelukuvauksessa ilmoitettuun positioon valitaan kolme kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättänyttä, tarjouspyynnön vaatimukset täyttänyttä, palveluntuottajaa.

Arviointiperusteina käytetään seuraavia hinta- ja laatukriteereitä:

- hoitovuorokauden hinta (€ / hoitovrk), enimmäispisteet 75 pistettä,
- henkilöstöresurssien laatukriteerit (edellä palvelukuvauksessa), enimmäispisteet 25 pistettä (viisi kriteeriä, joissa jokaisessa enimmäispisteet 5 pistettä).

Vaatimusten täyttymiseen tarjoaja vastaa Tarjouspalvelu.fi –portaalin sähköisellä lomakkeella. Varsinaisiin hintatietoihin eli hoitovuorokauden hintaan sekä henkilöstöresurssien laatukriteereihin tarjoaja vastaa tarjouspyynnön liitteenä olevalla hintalomakkeella (excel-tiedosto) ja lataa sen tarjouksen liitteeksi Tarjouspalvelu.fi –portaalin kautta. Lomakkeella on kohta tätä varten. Samaten mahdolliset muut tarjouspyynnössä pyydettävät dokumentit ladataan tarjouksen liitteeksi Tarjouspalvelu.fi –portaalin kautta omille kohdilleen sähköisessä lomakkeessa.